

Redillä puutavaraa purettiin suoraan proomuihin

MATKAILUA ALEXANDRIASSA

1970 ja 1980-luvuilla suomalainen turismi alkoi kasvaa ja kehittyä, mutta ei silti ollut aivan jokaisen huvia. Kalevi Keihänen -vainaa teki suuren pioneertyön tavallisen kansan turismin kehittämisessä. Merimiehillä tämä oli tuohon aikaan luontaisetuna. Tiedetään erään kansanedustajan ehdottaneen 1970-luvulla merimiehille jopa huviveroa.

Niin tai näin, merimiehet pääsivät usein paikkoihin joihin tavalliset turistit tai jopa diplomaatit eivät pääse. Ihmisoikeusaktivisteista puhumattakaan. Niagaran putoukset ja Egyptin pyramidit sattuivat minun matkani varrelle useita kertoja, mutta aina vaan jäi käymättä. Samoin Inka-pyramidit Meksikossa.

Alexandriasta järjestettiin retkiä pyramideille. Paikallisilta merimiespalvelulaitoksilta käsin merenkulkijat vietiin n.12 tuntia kestäväälle matkalle, joka maksoi 1970-1980 -luvun vaihteessa 300 US dollaria henkilöltä. Kävin Finnoceaniksen ja Varjakan kanssa neljä kertaa Egyptissä, aina sattui työvuoro kun retkelle lähdettiin.

Alexandriassa satamaduunareiden työvuoro kesti 22 tuntia. Se alkoi aamukahdeksalta, ja loppui seuraavana aamuna klo 0600. Sitten taas kahdeksalta tuli uusi vuoro. Suurin osa laivoista purettiin redillä. Alus oli yhden ankkurin varassa, tai sitten ns Välimeri -töijäys. Laivaa pakitettiin kohti laituria, ankkurit lekotettiin, ja lopuksi perä kiinnitettiin köysillä laituriiin. Kummassakin tapauksissa alus oli altis tuulelle.

Redillä oli paljon laivoja. Maihin kuljetus oli taksiveneellä, joka poimi asiakkaita useammista laivoista. Lähdimme poosun kanssa veneellä, ja eräästä kreikkalaislaivastakin viittoiltiin tulemaan. Taksivenekuski "pysäköi" kreikun lankongille, jolloin merimiehet pyysivät odottamaan viisi minuuttia.

- Tulkaa vaikka messiin kahville, kreikkalainen huusi.

Menimme poosun kanssa, kun hän huomasi:

- Hitto, tämän on vanha, 1953 rakennettu Finnmerchant, jossa seilasin matruusina, hän totesi.

Laiva tosiaan oli ex.Finnmerchant. Turvallisuuksaavioissa laivan seinillä näkyivät vielä vanhat nimet. Alus oli kaunis puomilaiva.

MATKAILUA...

Finnmerchant redillä muiden seassa

LÄNSIMAISTA MEININKIÄ ENNEN SADATIN MURHAA

Maissa kävimme usein ruotsalaisella merimieskirkolla, jonne tuli suomalaisia lehtiä. Taksiautot muuten ottivat ja jättivät asiakkaita lennossa. Maksun kuskit vetivät "hatusta". Tuolloin ainakin Alexandria oli huomattavasti länsimielisempi kuin nykyään. Nuoret naiset kulkivat farkuissa ja t-paidoissa ja tulivat mielellään juttelemaan vaaleille suomalaisnuorukaisille.

Linja muuttui loppuvuodesta 1981, kun islamistit murhasivat presidentti Anwar Sadatin. Sadat oli tehnyt rauhansopimuksen Israelin kanssa, mitä muut arabimaat eivät katsoneet hyvällä. Kaverini oli muuten murhan aikoihin redillä Eriksonin jääpaatilla. He laskivat Suomen lipun puolitankoon, mitä egyptiläiset pitivät hyvän tahdon eleenä. Laiva pääsi purkamaan lastia jonon ohi ja sai jotain muitakin etuja.

PURKAUS KESTI VIIKKOJA

Lasti oli yleensä puutavaraa, lautoja, parruja. Ne purettiin proomuihin, joissa omistajat asuivat. Olosuhteet olivat melko ankeat. Satamaduunarit joutuivat 22 tunnin aikana työskentelemään, ruokailemaan ja tekemään tarpeensa laivan lastiruumassa. Vain parilla työnjohtajalla oli mahdollisuus käyttää ns talimannin sappia, jossa oli wc. He myös ruokailivat messissä.

Eräs työnjohtaja ei ollut kovin harras muslimi. Hän otti salaa tarjoamiamme viinapaukkuja. Kerran hän oli nälissään pienessä hiprakassa. Ruokana oli nakkeja ja muusia, Hän osoitti nakkeja ja kysyi messissä:

- Is there any pork in this?
- Only a little bit, sanoi kokki tehden kädellään suuripiirteisyyden eleen.
- Never mind, sanoi satamapomo ja alkoi mättää nakkeja naamariin

Kolmen viikon jälkeen laivan ulkokäytävät ja ruumat olivat hirvittävässä kunnossa. Yrjö meinasi tulla, kun jouduimme siivoamaan ja spuulaamaan. Menin kerran kipinän luokse lähettämään vetoseteliä. Oven takaa jouduin kuuntelemaan puhelua, jota käytiin konttorin ja meidän kansanmieskipparimme Reiskan välillä. Konttori oli tarjoamassa paluulastiksi lannoitekuormaa Algeriasta tai Marokosta. Merimieskielellä tästä puhuttiin "paskalastina".

- Eihän meidän tarvitse poiketa mihinkään. Jos olemme täällä vielä pari viikkoa, meillä on täysi paskalasti päällä, Reiska huusi puhelimeen.